

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
Харківського національного
економічного університету
імені Семе́на Кузне́ця

Володимир ІОНОМАРЕНКО
2021 р.

ПРОГРАМА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

освітній ступінь «МАГІСТР»

спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

освітньо-професійна програма «Педагогіка та адміністрування освіти»

Харків
2021

Фахове випробування є комплексним іспитом, що містить теоретичну (тестові завдання) та практичну (завдання різного ступеню складності) частини. До складу тестових завдань внесені питання за такими блоками:

«Педагогіка», «Загальні основи педагогіки», «Дидактика».

Завдання фахового випробування складено з метою виявлення знань, умінь, компетентностей, якими повинен володіти магістр за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» освітньо-професійної програми «Педагогіка та адміністрування освіти».

Загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність планувати та управляти часом;
- знання та розуміння предметної області та розуміння професії;
- здатність спілкуватися рідною мовою як усно, так і письмово;
- здатність спілкуватися другою мовою;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність до адаптації та дії в новій ситуації;
- здатність генерувати нові ідеї (креативність);
- вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- здатність приймати виявляти, ставити та вирішувати проблеми;
- навички міжособистісної взаємодії;
- здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні (професійні) компетентності:

- здатність організовувати та контролювати самостійну роботу студентів;
- здатність використовувати найбільш ефективні форми, методи і засоби навчання, нові педагогічні технології;
- здатність формувати у студентів професійні вміння та навички, вести підготовку їх до застосування здобутих знань у практичній діяльності;
- здатність розробляти загальноосвітні програми;

- здатність брати участь у науково-дослідній роботі за одним із наукових напрямів;
- здатність розробляти або брати участь у розробці методичних посібників за видами навчальних занять та навчальної роботи;
- здатність до самовизначення, самопрогнозування, самоосвіти та самовиховання;
- здатність до професійного рівня організації та проведення навчальної і навчально-методичної роботи за видами навчальних занять;
- здатність проведення навчальних занять в обсязі, передбаченому в робочій програмі з дисципліни;
- здатність організувати методичну, навчально-методичну роботи;
- здатність якісно підготувати студентів за окремими видами навчальних занять.

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТУ З ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзаменаційний білет з фахового випробування містить дві частини: тестові завдання та практичні завдання.

Рекомендований розподіл балів відповідно до рівня складності завдань у білеті з фахового випробування наведено у табл. 1.

Таблиця 1

Рекомендований розподіл балів відповідно до рівня складності завдань у білеті з фахового випробування

Рівень складності	Кількість контрольних завдань		Кількість балів за одне завдання	Розподіл балів в одному білеті	Різновид завдань
	тестові завдання	Практичні			
I. Рівень складності	23		4 – 5 б.	140	20 тестів по 4 бали – з вибором однієї правильної відповіді 3 тести по 5 балів – на встановлення відповідності
II. Рівень Складності	-	1	Короткі характеристики	25	завдання на конструктивному рівні
III. Рівень Складності	-	1	Розширена відповідь	35	творчі

Тестові завдання містять 23 тестові завдання з множинним вибором та завдання на встановлення відповідності. Загальна оцінка тестових завдань становить 140 балів.

Завдання 1 – 20 мають на меті вибір однієї правильної відповіді. Схема нарахування балів: 4 бали, якщо вказано правильну відповідь; 0 балів, якщо вказано неправильну відповідь, або вказано більше однієї відповіді, або відповіді на завдання не надано.

Завдання 21 – 23 на встановлення відповідності. Схема нарахування балів: 5 балів – за кожну правильно встановлену відповідність («логічну пару»); 0 балів за будь-яку «логічну пару», якщо зроблено більше однієї позначки в рядку; 0 балів за завдання, якщо не вказано жодної правильної відповідності («логічної пари»), або відповіді на завдання не надано.

Практичні завдання містять завдання різного рівня складності, а саме: одне завдання на конструктивному рівні та одне творче завдання, загальна оцінка за виконання яких складає 60 балів.

Схема нарахування балів за завдання конструктивного рівня: 0 – 5 балів за загальне розуміння теоретичного матеріалу; 5 – 10 балів за фрагментарне відтворення незначної частини матеріалу, нечіткі уявлення про об'єкт вивчення; 10 – 15 балів за розуміння та відтворення основних положень з неточностями та помилками; 15 – 20 балів за розуміння основних положень, правильне подання термінологічного апарату з незначними помилками; 20 – 25 балів за правильне подання та використання термінологічного апарату, відсутність помилок, охайність подання результатів.

Схема нарахування балів за завдання творчого рівня: 0 – 5 балів за відсутність знань за сформульованим питанням чи відповідь із суттєвими помилками; 5 – 10 балів за відповідь по суті питання із суттєвими неточностями, за відсутність знань термінологічного апарату; 10 – 15 балів за малообґрунтовану, невичерпну відповідь, за поверхневий рівень розуміння матеріалу; 15 – 20 балів за теоретично правильні відповіді на питання, за незначні помилки у формулюванні термінів, категорій, ознак; 20 – 25 балів за достатній рівень розуміння матеріалу, здатність здійснювати аналіз і робити висновки; 25 – 30 балів за теоретично правильні, обґрунтовані відповіді, за наявність пояснень до практичного застосування теоретичного знання; 30 – 35 балів за високий рівень засвоєння-відтворення-застосування теоретичного матеріалу, за виявлення творчих здібностей в розумінні і викладенні матеріалу.

ЗМІСТ ФАХОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

Зміст програми сформовано за основними розділами курсу «Педагогіка»:
«Загальні основи педагогіки», «Дидактика».

РОЗДІЛ I. Педагогіка. Загальні основи педагогіки.

Тема 1. Стан освіти в Україні та нормативні документи про її організацію і реформування. Сучасний стан освіти в Україні. Основні принципи організації освіти в Україні. Державна національна програма „Освіта” (Україна XXI ст.), Національна доктрина розвитку освіти в Україні XXI ст., Закон України „Про освіту”, Закон України „Про вищу освіту”.

Тема 2. Педагогіка як наука і навчальний предмет, її зв'язок з іншими науками. Педагогіка – наука про навчання і освіту особистості, педагогічні закономірності, принципи, форми, методи навчання. Об'єкт, предмет, функції і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки. Структура педагогічної науки, її галузі. Зв'язок педагогічної науки з іншими науками.

Тема 3. Методологія і методи педагогічних досліджень. Поняття про методологію педагогіки і її рівні. Методологічні принципи науково-педагогічних досліджень. Організація педагогічного дослідження. Педагогічний експеримент. Види експерименту. Характеристика методів і методика науково-педагогічного дослідження. Етапи педагогічного дослідження.

Тема 4. Загальні закономірності розвитку особистості. Процес розвитку і формування особистості. Напрями розвитку людини. Вікова періодизація. Види розвитку і формування особистості. Основні фактори розвитку і формування особистості. Роль діяльності, активності та спілкування в розвитку особистості. Гуманістична парадигма.

Тема 5. Педагогічний процес як цілісна система. Педагогічний процес як система. Специфіка педагогічного процесу. Структура педагогічного процесу. Цілісність педагогічного процесу. Принципи педагогічного процесу. Закономірності педагогічного процесу. Етапи педагогічного процесу.

Тема 6. Категорії учасників освітнього процесу в закладі вищої освіти. Наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники. Здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються в закладах вищої освіти. Фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу на освітньо-професійних програмах.

Тема 7. Формування студента як майбутнього фахівця. Суб'єкт-суб'єктна взаємодія учасників освітнього процесу. Створення середовища студентоцентризму. Функції учасників освітнього процесу в студентоцентрованому освітньому середовищі. Формування комплексу компетентностей через призму студентоцентризму.

РОЗДІЛ II. ДИДАКТИКА

Тема 8. Дидактика як теорія освіти і навчання. Поняття про дидактику. Предмет і завдання сучасної дидактики. Основні дидактичні категорії: мета навчання, закономірності й принципи навчання, процес навчання, методи і засоби навчання, зміст навчання, організаційні форми навчання та контролю якості знань, умінь, компетентності. Здобутки дидактики на сучасному етапі розвитку школи.

Тема 9. Процес навчання як цілісна система. Методологічні основи процесу навчання (сутність, цілі, компоненти, структура, закони, цілісність). Основні функції процесу навчання. Характеристика принципів навчання.

Тема 10. Зміст освіти. Поняття і сутність змісту освіти. Реалізація принципів гуманізації, гуманітаризації, фундаменталізації, індивідуалізації, інформатизації та диференціації при визначенні змісту освіти. Структура змісту освіти. Стандартизація освіти в закладах вищої освіти. Характеристика навчальних планів, програм, підручників, посібників. Єдність загальної, політехнічної і професійної (професійно-технічної) освіти.

Тема 11. Форми організації навчання як дидактична категорія. Класифікація форм навчання. Функції форм навчання. Методичний аспект використання різних форм навчання. Традиційні, нетрадиційні (інноваційні) форми навчання.

Тема 12. Види навчання. Нові технології навчання. Методи і засоби навчання. Сутність понять: «види навчання», «технології навчання».

Поняття про методи, методичні прийоми та засоби навчання. Класифікації, дидактичні системи методів навчання. Актуальні проблеми розроблення і впровадження в освітній процес нових технологій навчання. Сутність контролю навчання як дидактичного поняття. Методи і форми контролю. Функції контролю.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бондар В.І. Дидактика. Київ, 2005. 264 с.
2. Волкова Н.П. Педагогіка: посіб. [для студ. вищ. навч. закл.]. Київ: Видавничий центр “Академія”, 2001. 576 с.
3. Закон України “Про освіту” – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1060-12>
4. Закон України Про вищу освіту [Електронний ресурс]– Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
5. Напрями модернізації соціально-педагогічної системи підготовки фахівців в університеті: монографія. Херсон: вид. «ІІІ Вишемирський В.С.», 2017. 496 с.
6. Інноваційні та інтерактивні технології навчання: Довідник. Рівне, 2004. 42 с.
7. Кошечко Н.В. Методика викладання у вищій школі: Навч. посібник. Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 115 с.
8. Кузьмінський А.І. Педагогіка: підруч. / А.І. Кузьмінський, В.Л. Омеляненко. Київ: Знання-Прес, 2004. 418 с.
9. Лернер И.Я. Дидактические основы методов обучения. Москва, 1981. 184 с.
10. Лозова В.І., Теоретичні основи виховання і навчання: навч. посіб. /В.І. Лозова, Г.В. Троцько. Харків: “ОВС”, 2002. 400 с.
11. Луговий В.І. Національна рамка кваліфікацій як інструмент інтеграції до Європейського простору вищої освіти / В.І.Луговий, О.М.Слюсаренко, Ж.В.Таланова [Електронний ресурс] – Режим доступу:<http://ihed.org.ua/ua/resursy/rekomendovani-dzerela.html>
12. Максимюк С.П. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Кондор, 2005. 667 с.
13. Малафійк І.В. Дидактика: навч. посіб. Київ: Кондор, 2005. 398 с.

14. Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні / Нац. акад. пед. наук України [за заг. ред. В. Г. Кременя]. Київ: Педагогічна думка, 2016. 448 с. Бібліогр.: с. 21. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ihed.org.ua/ua/resursy/rekomendovani-dzerela.html>
15. Пальчевський С.С. Педагогіка: навч. посіб. Київ: Каравела, 2007. 576 с.
16. Педагогіка в запитаннях і відповідях: навч. посіб. / Л.В. Кондрашова, О.А. Пермяков, Н.І. Зеленкова, Г.Ю. Лаврешина. Київ: Знання, 2006. 252 с.
17. Педагогіка: Хрестоматія / [уклад. А.І.Кузьмінський, В.Л.Омеляненко].— [2-ге вид., стер.]. Київ: Знання-Прес, 2006. 700 с.
18. Педагогічні технології: навч. посіб. / О.С.Падалка, А.С. Нісімчук, І.О.Смолюк, О.Т. Шпак. Київ: Українська енциклопедія ім. М. П. Бажана, 1995. 253 с.
19. Пометун О. Активні й інтерактивні методи навчання: до питання про диференціацію понять. Шлях освіти. 2004. № 3. С.10-15.
20. Полякова Г.А. Педагогіка: навчальний посібник / Г.А.Полякова, Т.А.Борова. Харків: Вид. «ІНЖЕК», 2011. 368 с.
21. Розвиток найвищого університетського потенціалу в умовах глобалізації: монографія / О.М. Слюсаренко. Київ: Пріоритети, 2015. 384 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: <http://ihed.org.ua/ua/resursy/rekomendovani-dzerela.html>
22. Сучасні педагогічні технології: навч.-метод. посіб. / [автор-укладач Федорчук Е.І.]. Кам'янець-Подільський: АБЕТКА, 2006. 125 с.
23. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. [для студ. вищ. пед. закл. освіти]. 3-тє вид., перероб. і доп. Тернопіль: Навч. книга-Богдан, 2007. 232 с.
24. Якса Н.В. Основи педагогічних знань: навч. посіб. (Вища школа ХХІ століття). Київ: Знання, 2007. 358 с.

Голова атестаційної комісії

Тетяна БОРОВА

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

_____ Володимир ПОНОМАРЕНКО

“ _____ ” _____ 2021р.

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ №1

фахове випробування

Освітній ступінь “МАГІСТР”

Спеціальність 011 «Освітні, педагогічні науки»

Освітньо-професійна програма «Педагогіка та адміністрування освіти»

Тестові завдання I. Оберіть правильну відповідь.

1. Який нормативний документ регламентує діяльність післядипломної освіти в Україні?

- а) Закон України «Про освіту»
- б) Закон України «Про вищу освіту»
- в) Закон України «Про професійно – технічну освіту»
- г) Закон України «Про загальну середню освіту»

2. Хто із наведених науковців є автором робіт із дидактики вищої школи?

- а) Ю. Конаржевський;
- б) В. Лозова;
- в) Г. Єльнікова;
- г) Л. Даніленко.

3. Який принцип повинен забезпечувати планове запровадження досягнень психолого-педагогічних та суміжних наук, використання результатів наукових досліджень в освітньому процесі і управлінні?

- а) принцип системного підходу;
- б) принцип науковості;
- в) принцип наступності;
- г) принцип доцільності;

4. Метод навчальних дискусій – це

- а) метод управління навчанням;
- б) гностичний метод;
- в) перцептивний метод;
- г) метод формування інтересу до навчання.

5. Основна форма проведення навчальних занять у закладі вищої освіти – це

- а) лекція;
- б) лабораторне заняття;
- в) практичне заняття;
- г) семінарське заняття.

6. Форма навчального заняття, за якої викладач організує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань, – це

- а) лекція;
- б) лабораторне заняття;
- в) практичне заняття;
- г) семінарське заняття.

7. Формування уявлення щодо специфіки курсу (розділу) з позицій методики його викладання і засвоєння – це

- а) оглядова лекція;
- б) програмна лекція;
- в) установча лекція;
- г) проблемна лекція.

8. Вид позааудиторної самостійної роботи студента навчального, навчально-дослідного чи проектно-конструкторського характеру, яке використовується у процесі вивчення програмного матеріалу навчального курсу і завершується разом зі складанням підсумкового іспиту чи заліку з даної навчальної дисципліни, - це

- а) індивідуальне науково-дослідне завдання;
- б) комплексна контрольна робота;
- в) реферат;
- г) курсова робота.

9. Укажіть, яким нормативним документом затверджено Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

- а) Законом України;
- б) Постановою Кабінету Міністрів;
- в) Наказом Міністерства юстиції;
- г) Двосторонньою угодою.

10. У якому із наведених документів висвітлено структуру компетентності?

- а) Національна рамка кваліфікацій України;
- б) Положення про акредитацію закладу вищої освіти;
- в) Положення про заклад загальної середньої освіти;
- г) Національна доктрина розвитку освіти.

11. Укажіть науковця, який вивчав проблеми моніторингу якості освіти.

- а) А.Майоров;
- б) Ю.Конаржевський;
- в) В.Сухомлинський;
- г) М.Поташник.

12. Укажіть орган, який затверджує в Україні стандарти освіти.

- а) Секретаріат Президента України;
- б) Кабінет Міністрів України;
- в) Рахункова палата України;
- г) Міністерство освіти і науки України.

13. У якій країні світу процедура моніторингу якості освіти називається «евалюація»?

- а) США;
- б) Франція;
- в) Фінляндія;
- г) Сінгапур.

14. Укажіть автора, яким було запропоновано поняття «педагогічна діагностика».

- а) К.Інкенкап;
- б) Б. Блум;
- в) Ю.Бабанський;
- г) А. Макаренко.

15. Який орган здійснює державну атестацію слухачів (студентів)?

- а) Державна екзаменаційна комісія;
- б) Державна акредитаційна комісія;
- в) Міністерство освіти і науки України;
- г) Український центр оцінювання якості освіти.

16. Який вид моніторингу передбачає стеження за різними аспектами освітнього процесу?

- а) дидактичний моніторинг;
- б) виховний моніторинг;
- в) соціологічний моніторинг;
- г) соціально-психологічний моніторинг.

17. Укажіть документ, у якому відображено таку структуру компетентності: знання, уміння, комунікація, автономність і відповідальність.

- а) Європейська рамка кваліфікацій;
- б) Національна рамка кваліфікацій України;
- в) Програма «DeSeCo»;
- г) Українсько-голландський проект з освітнього менеджменту

18. Хто проводить акредитацію освітніх послуг у США?

- а) федеральний уряд;
- б) уряд штату;

- в) недержавні організації, що працюють у сфері вищої освіти;
- г) міжнародні освітні організації.

19. Укажіть країну, яка досягла найвищого розвитку в системі самооцінки університетів.

- а) США;
- б) Франція;
- в) Великобританія;
- г) Італія.

20. Що є характерною рисою системи освіти в ХХІ ст.?

- а) акцентування уваги на засобах усного контролю навчальних досягнень учнів;
- б) збільшення тиражів підручників для середньої школи;
- в) посилення уваги до здобуття вищої освіти людьми з особливими потребами
- г) посилення уваги до поліпшення навчання в початковій школі.

Завдання II. Виконайте тестові завдання на відповідність.

До кожного з чотирьох рядків інформації, позначених цифрами, виберіть один правильний, на Вашу думку, варіант, позначений буквою. Поставте позначки в таблиці.

21

- 1 освіта
- 2 освітня послуга
- 3 освітній процес
- 4 освітня діяльність

1	2	3	4

А система науково-методичних і педагогічних заходів, спрямованих на розвиток особистості шляхом формування та застосування її компетентностей

Б процеси, якими суспільство цілеспрямовано передає накопичені інформацію, знання, розуміння, погляди, цінності, уміння, компетентності та вчинки від покоління до покоління

В комплекс визначених законодавством, освітньою програмою та/або договором дій суб'єкта освітньої діяльності, що мають визначену вартість та спрямовані на досягнення здобувачем освіти очікуваних результатів навчання

Г єдиний комплекс освітніх компонентів (предметів вивчення, дисциплін, індивідуальних завдань, контрольних заходів тощо), спланованих і організованих для досягнення визначених результатів навчання

Д діяльність суб'єкта освітньої діяльності, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу у формальній та/або неформальній освіті

22

- 1 формальна освіта
- 2 неформальна освіта
- 3 інформальна освіта
- 4 дистанційна освіта

1	2	3	4

А спосіб організації навчання здобувачів освіти, за яким освітня програма повністю засвоюється здобувачем самостійно, а оцінювання результатів навчання та присудження освітньої кваліфікації здійснюються відповідно до законодавства

Б індивідуалізований процес здобуття освіти, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників освітнього процесу у спеціалізованому середовищі, що функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій

В освіта, яка здобувається, як правило, за освітніми програмами та не передбачає присудження визнаних державою освітніх кваліфікацій за рівнями освіти, але може

завершуватися присвоєнням професійних та/або присудженням часткових освітніх кваліфікацій

Г освіта, яка здобувається за освітніми програмами відповідно до визначених законодавством рівнів освіти, галузей знань, спеціальностей (професій) і передбачає досягнення здобувачами освіти визначених стандартами освіти результатів навчання відповідного рівня освіти та здобуття кваліфікацій, що визнаються державою

Д освіта, яка передбачає самоорганізоване здобуття особою певних компетентностей, зокрема під час повсякденної діяльності, пов'язаної з професійною, громадською або іншою діяльністю, родиною чи дозвіллям

23

- 1 знання
- 2 уміння
- 3 цінності
- 4 розуміння

1	2	3	4

А теоретичний рівень опанування знань, що дає змогу не лише фактично знати, що, де і коли відбувається та відтворювати відомі факти, а й інтерпретувати інформацію та пояснювати, чому і як відбувається те чи інше явище

Б індивідуальне опанування або змінювання інформації, знань, розумінь, поглядів, цінностей, умінь, компетентностей чи вчинків через досвід, практику, вивчення або викладання

В здатність застосовувати знання та розуміння для виконання завдань і розв'язання задач і проблем

Г осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності

Д об'єктивно-суб'єктивна інформація, що виражає значення об'єктів для суб'єктів, суб'єктивні пріоритети в царині об'єктів

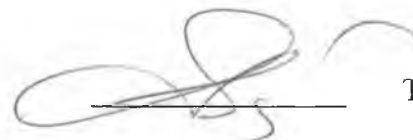
Завдання III. Дайте відповідь на питання.

Що становить поняття якості освіти і які її основні параметри?

Завдання IV. Розкрийте зміст наступного завдання.

Надайте класифікацію соціальних груп і схарактеризуйте студентську академічну групу (шкільний клас) як малу соціальну групу.

Голова атестаційної комісії

Тетяна БОРОВА